

Gweithdy 1: Gweithredu'r Fframwaith Llythrennedd a Rhifedd Cenedlaethol (FfLIRh)

Sleid 1: Dim.

Sleid 2: Dim.

Sleid 3: Nodiadau cefndir

Ymchwil gan gyflogwyr

Mae'r astudiaeth ddiweddaraf, *Sgiliau ar gyfer swyddi: Archwiliad Cenedlaethol Sgiliau Strategol i Gymru, 2011*, yn adolygu'r cyfleoedd cyflogaeth heddiw ac yn y gorffennol er mwyn rhagweld anghenion yn y dyfodol. Dywed fod gan Gymru:

"Angen ar draws yr economi i wella **cyflogadwyedd trawsbynciol a sgiliau sylfaenol**.

Awgryma'r dystiolaeth fod yr anghenion mwyaf cyffredin yn ymwneud â:

- Chyfathrebu
- Llythrennedd a rhifedd
- Gweithio mewn tîm
- Datrys problemau
- Sgiliau TGCh ar nifer o lefelau."

Estyn

O 2008, mae'r cwricwlwm ysgol diwygiedig wedi canolbwyntio llawer mwy ar ddatblygu sgiliau. Fodd bynnag, nid yw'r *Fframwaith sgiliau ar gyfer dysgwyr 3 i 19 oed yng Nghymru* (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2008), sy'n sail i'r cwricwlwm ysgol, yn statudol.

Mewn dau werthusiad ar wahân o effaith y fframwaith sgiliau (un ar gyfer Cyfnod Allweddol 2 a'r llall ar gyfer Cyfnod Allweddol 3) daeth Estyn i'r casgliad mai prif effaith y fframwaith sgiliau fu codi ymwybyddiaeth o'r angen i ddatblygu sgiliau dysgwyr, yn enwedig llythrennedd a rhifedd. Yn y ddau werthusiad, daeth Estyn i'r casgliad canlynol hefyd:

- nid yw'r fframwaith sgiliau yn cael ei ddefnyddio'n ddigon eang fel y fframwaith trefnu allweddol ar gyfer datblygu sgiliau o ran cynllunio neu ddarparu
- prin yw'r ysgolion sy'n olrhain dilyniant yn natblygiad sgiliau dysgwyr ar draws y cwricwlwm, felly nid yw disgyblion yn gwneud cynnydd da wrth ddatblygu a mireinio sgiliau.

Yn asesiadau athrawon diwedd Cyfnod Allweddol 2 a 3, mae perfformiad wedi gwella'n gyson yn Cymraeg iaith gyntaf, Saesneg a mathemateg ers 2004. O fewn y pynciau hyn, mae athrawon yn barnu bod sgiliau ysgrifennu dysgwyr yn is na'u sgiliau darllen a llafaredd.

Mae canlyniadau arolwg PISA, 2009, yn dangos bod perfformiad dysgwyr Cymru mewn darllen ar ei hôl hi o'i gymharu â pherfformiad gwledydd eraill y DU.

Sleid 4: Nodiadau cefndir

Cydnabyddir yn gyffredinol bod y safonau llythrennedd a rhifedd uchaf yn hanfodol er mwyn sicrhau cynnydd a chyflawniad mewn addysg, ar gyfer iechyd economaidd Cymru, ac er mwyn cefnogi lles cyffredinol y boblogaeth gyfan, yn ogystal ag unigolion.

Sleid 5: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – papur A3, dau ddarn fesul grŵp, pennau/pensiliau lliw.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Methodoleg

Gofynnwch i hanner y grwpiau weithio ar 'lythrennedd' a'r hanner arall i weithio ar 'rifedd'.

Gofynnwch i bob grŵp benderfynu ar ei eiriau allweddol. (2 funud)

Cymerwch hapsampl o'r grwpiau (tua thri o bob categori) a gofynnwch am adborth.

(3 munud)

Gofynnwch i'r grwpiau fyfyrto a newid (os oes angen) eu geiriau gwreiddiol. Ond gwnewch yn siŵr eu bod yn cadw at chwe gair yn unig. (1 munud)

Yna, gofynnwch i'r grwpiau roi eu geiriau mewn brawddegau i ddisgrifio 'lythrennedd' neu 'rifedd'. (3 munud)

Dewiswch dri grŵp arall ar hap ym mhob categori i roi adborth.

Unwaith eto, rhowch amser myfyrto i bob grŵp er mwyn iddynt baratoi eu diffiniadau 'terfynol'. (1 munud)

Cadwch y diffiniadau ar gyfer myfyrto parhaus drwy weddill y gweithdy.

Sleid 6: Dim.

Sleid 7: Dim.

Sleid 8: Nodiadau cefndir

Dylai ysgolion symud tuag at sefyllfa lle y defnyddir y FfLIRh fel man cychwyn ar gyfer cynllunio'r cwricwlwm er mwyn sicrhau dilyniant mewn sgiliau llythrennedd a rhifedd ar draws y cwricwlwm.

Sleid 9: Nodiadau cefndir

Mae'r disgwyliadau a amlinellir yn y FfLIRh yn ceisio gwella'r safon mewn rhai achosion o'i gymharu â'r disgrifiadau lefel mewn mathemateg, Cymraeg a Saesneg. Er enghraifft:

- mae'r disgwyliadau ar gyfer diwedd Cyfnod Allweddol 2 yn agosach i Lefel 5
- mae'r disgwyliadau ar gyfer diwedd Cyfnod Allweddol 3 yn agosach i Lefel 6.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi adolygiad o'r trefniadau cwricwlwm ac asesu (1 Hydref 2012) i sicrhau cyfatebiaeth.

Sleid 10: Dim.

Sleid 11: Nodiadau cefndir

Mae datganiadau 'ymestyn' yn y FfLIRh sy'n estyn datblygiad llythrennedd a rhifedd y tu hwnt i Flwyddyn 9 i'r dysgwyr hynny sydd â galluoedd uwch yn y meysydd hyn.

Sleid 12: Nodiadau cefndir

Mae'r rhan fwyaf o ddysgwyr ag ADY (mewn ysgolion arbennig a lleoliadau arbenigol) yn debygol o fod yn dysgu ac yn cymhwyso eu sgiliau ar lefelau sy'n cyfateb ag adrannau Ar Drywydd Llythrennedd, Ar Drywydd Rhifedd a'r Cyfnod Sylfaen y FfLIRh, er y bydd nifer fach efallai'n symud ymlaen i adran Cyfnod Allweddol 2.

I ddysgwyr sydd ag anawsterau dysgu dwys a lluosog, bydd ysgolion eisoes yn defnyddio map llwybrau *Ar Drywydd Dysgu* (ADD) i gynllunio eu cynnydd mewn sgiliau cyfathrebu a gwybyddol cynnar. Wrth i'r dysgwyr hyn ymwneud mwy â'r eitemau mwy datblygedig ar y map llwybrau, byddant yn dechrau datblygu a chymhwyso sgiliau megis 'rhannu sylw' sy'n rhagflaenu'r elfennau a'r agweddau a ddangosir ar y FfLIRh.

I ddysgwyr sy'n symud y tu hwnt i'r map llwybrau ADD, mae'r 'Camau ABC' yn olrhain dilyniant yn yr elfennau a'r agweddau hyn hyd at golofnau'r Cyfnod Sylfaen (gan ddechrau gyda'r dosbarth Derbyn). Mae'r datganiadau yn y Cyfnod Sylfaen a thu hwnt yn darparu canllaw i ddilyniant. Fodd bynnag, i'r rhai sydd mewn ysgolion a lleoliadau arbennig i ddysgwyr ag anawsterau dysgu difrifol, ni fydd hyn yn gysylltiedig â'u hoedran, a gall gymryd sawl blwyddyn i symud rhwng y colofnau.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 13: Dim.

Sleid 14: Nodiadau cefndir

Dylai datblygu sgiliau fel y disgrifir gan y FfLIRh gael ei ystyried yn:

- gontinwwm ac nid yn gyfres o sgiliau ar wahân
- cronus gyda phob elfen/agwedd yn mynnu bod yr elfennau/agweddau yn yr adran flaenorol yn cael eu cyflawni a'u cyfnerthu
- cynhenid oherwydd mae'n rhaid i'r sgil gael ei gymhathu, ei ddefnyddio fel mater o arfer dros amser ac mewn ystod o enghreifftiau, fel ei fod yn ffurfio rhan o stôr arferol o sgiliau'r dysgwr. Nid yw'n ddigon i ddysgwr arddangos cyflawniad unwaith a chofnodi hyn ar restr dicio.

Sleid 15: Nodiadau cefndir

Dylai tasgau gael eu gwahaniaethu er mwyn darparu ar gyfer hyblygrwydd yn sefyllfa gyfredol y dysgwyr o ran datblygiad sgiliau llythrennedd a rhifedd. Byddai tasgau datrys problemau eang yn cynnig modd i ddysgwyr ymarfer ac arddangos nifer o elfennau/agweddau o fewn yr un dasg. Byddai hefyd yn cefnogi dealltwriaeth a gallu dysgwyr o ran cynllunio ar gyfer a datblygu meddwl strategol a monitro eu llwyddiant. Fodd bynnag, dylai pob tasg roi cyfle i ddysgwyr weithio ar eu 'camau nesaf i wella' mewn llythrennedd a rhifedd. Felly, dylai cymorth priodol (megis fframiau ysgrifennu/siarad, templedi siartiau llif, geiriau neu ymadroddion allweddol) gael ei lunio a'i ddefnyddio lle y bo'n briodol i gefnogi camau nesaf dysgwyr yn ogystal â sicrhau digon o her ac estyniad ar gyfer dysgwyr mwy galluog a thalentog.

I ddysgwyr mwy galluog a thalentog, mae ymestyn rhai sgiliau yn mynd y tu hwnt i'r hyn a ddisgwyllir ar gyfer diwedd Blwyddyn 9.

I'r dysgwyr hynny sydd ag anghenion dysgu ychwanegol, mae Ar drywydd llythrennedd ac Ar drywydd rhifedd yn dangos dilyniant sy'n arwain at y FfLIRh o fap llwybrau *Ar Drywydd Dysgu* (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2006).

Sleid 16: Nodiadau cefndir

Mae profion PISA yn ceisio asesu i ba raddau y mae dysgwyr, ar ddiwedd addysg orfodol, yn gallu cymhwysu eu gwybodaeth i sefyllfaoedd go iawn ac wedi'u paratoi i gymryd rhan lawn mewn cymdeithas. Mae'r profion yn cael eu cwblhau gan ddysgwyr 15 oed mewn mwy na 70 o wledydd. Maent yn helpu i gynnig dull o werthuso cyfundrefnau addysg.

Cwestiwn PISA yw hwn a fydd yn rhoi cyfle i chi gymhwysu eich sgiliau llythrennedd a rhifedd eich hun a gweld y math o gwestiynau a ofynnir i'n dysgwyr 15 oed mewn lleoliadau prif ffrwd. Mae'r ffont a'r fformat yr union yr un fath ag yn y profion PISA.

Nodiadau'r dasg

Adnoddau – sgwâr ffynhonnell (sleid 17) wedi'i argraffu ar bapur A3, un fesul grŵp, pennau/pensiliau, cwestiwn Llyn Chad (yn y fformat gwreiddiol) wedi'i argraffu dau fesul grŵp, copïau o'r FfLIRh (un i bawb).

Amser – tua 20 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gofynnwch i bob grŵp gwblhau'r sgwâr ffynhonnell o'r tu mewn allan. (5 munud)

Gofynnwch i bob grŵp ddefnyddio ei sgwâr ffynhonnell wedi'i gwblhau i ateb y cwestiynau. (3 munud)

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Gofynnwch i bob grŵp restru'r elfennau/agweddau ar y FfLIRh a ddefnyddiwyd yn y dasg hon. (5 munud)

Dewiswch grwpiau ar hap i fwydo yn ôl – pedwar grŵp. (5 munud)

Gofynnwch i bob grŵp fyfrio ar eu diffiniadau o lythrennedd a rhifedd. (2 funud)

Sleid 17: Dim.

Sleid 18: Dim.

Sleid 19: Nodiadau cefndir

Ni chaiff gwybodaeth/data cenedlaethol ar gynnydd ei gasglu gan Lywodraeth Cymru, ond efallai y bydd consortia rhanbarthol unigol yn casglu gwybodaeth/data o'r fath.

Ni ddisgwylir i athrawon, **ac ni fyddai'n briodol i athrawon**, ddefnyddio'r FfLIRh i lunio un datganiad ynghylch a yw dysgwr yn gweithio ar, yn uwch na neu'n is na'r disgwyliadau ar gyfer ei oedran.

Bydd deilliannau o'r profion darllen a rhifedd cenedlaethol yn bwydo i mewn i asesiadau athrawon o gynnydd dysgwyr.

Sleid 20: Dim.

Sleid 21: Dim.

Sleid 22: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – dim.

Amser – 10 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Rhowch amser i fyfrio ar ddiwedd y trafodaethau grŵp. Man myfrio cychwynol yw hwn o fewn y pecyn hyfforddi. Mae cyfranogwyr wedi cael llawer iawn o wybodaeth yn yr awr gyntaf hon. I rai, efallai mai dyma'r tro cyntaf iddynt ymwneud â'r FfLIRh ei hun. Felly, bydd y myfrio cychwynol hwn yn ymateb 'byrbwyll' i'r hyn a glywsant yn hytrach na myfrio ystyrion ac arfarnol.

Cyn y sesiwn hyfforddi nesaf, mae tasg gysylltu wedi cael ei gosod ar y sleid nesaf a fydd yn mynd â'r broses hon ymhellach gan baratoi cyfranogwyr ar gyfer gweithdai pellach.

Sleid 23: Nodiadau'r dasg

Mae tasgau cysylltu yn helpu'r ysgol i adolygu prosesau cyfredol a dealltwriaeth athrawon o ddatblygiad sgiliau llythrennedd a rhifedd. Dylai'r tasgau a awgrymir helpu athrawon i symud tuag at ddefnyddio'r FfLIRh fel man cychwyn ar gyfer cynllunio'r cwricwlwm.

Adnoddau – gridiau GESD wedi'u hargraffu ar bapur A3 i bob person/grŵp o athrawon, yn ôl y gofyn.

Amser – dwy i dair wythnos.

Grwpio – unigolion, grwpiau pwnc, uwch-reolwyr, yn ôl y gofyn.

Methodoleg

Dylid cwblhau'r dasg gysylltu hon dros gyfnod o amser, gyda chyfarfodydd/trafodaethau rhwng grwpiau perthnasol o athrawon wedi'u trefnu i lunio syniadau. Mae'r gridiau GESD yn fan cychwyn ar gyfer penderfynu ar yr hyn y mae angen ei wneud a dylent roi trosolwg i uwch arweinwyr er mwyn gwneud penderfyniadau cychwynol a blaenoriaethu adnoddau. Fodd bynnag, bydd gweithdai pellach yn y gyfres hon yn mireinio cynlluniau athrawon ac yn

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

arwain at gynlluniau gwella ysgolion manwl a chynhwysfawr. Yn dibynnu ar ddarpariaeth bresennol athrawon ac ysgolion a'u dealltwriaeth o'r FfLIRh, dylai cyfnod o rhwng dwy i dair wythnos fod yn ddigonol i gwblhau'r gridiau GESD cychwynnol hyn.

Gweithdy 2: Mapio'r cwricwlwm

Sleid 1: Dim.

Sleid 2: Dim.

Sleid 3: Nodiadau'r dasg

Gofynnwch y cwestiwn yn y teitl – yna gwnewch y dasg – cyn dangos yr 'ateb' a awgrymir.

Adnoddau – papur, pennau.

Amser – tua 5 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gofynnwch i grwpiau dasgu syniadau ac atebion posibl a phenderfynu ar ddatganiad cydlynol. (3 munud)

Dewiswch dri grŵp ar hap i roi adborth.

Yna cliciwch i ddangos y rheswm a awgrymir.

Sleid 4: Nodiadau cefndir

Mae sgiliau llythrennedd a rhifedd yn gysylltiedig a'i gilydd ac yn cydblethu. Mae'n hanfodol bod datblygu llythrennedd yn cael ei gysylltu â datblygiad rhifedd.

Mae'r cyswllt hwn yr un mor berthnasol i **bob bwnc arall** y cwricwlwm.

Nodiadau'r dasg

Adnoddau – copïau o'r FfLIRh, papur, pennau.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Mae yna chwech neu saith llyfr stori ar gael i ddysgwyr. Maent yn llyfrau sydd yn adnabyddus iddynt. Mae'r dysgwyr yn cael cymorth i edrych ar y lluniau a'r testun sydd ar gloriau y llyfrau stori.

Rhowch pum seren i bob dysgwr a wedyn gofynnwch iddynt 'Dangosa i mi lyfr yr wyt yn hoffi.' ac yna 'Faint o sêr chi am ei roi?'. (Gallant roi un neu fwy o sêr ar unrhyw lyfr stori y maent yn eu hoffi.)

Ailadroddwch y dasg hon nes bod pob dysgwr wedi dewis dau neu dri llyfr maent yn 'hoffi'. Yna anogwch nhw i ddewis y llyfr maent yn hoffi 'y fwyaf' ac addasu nifer y sêr i ddangos hyn. Yna, maent yn cofnodi eu hoff lyfr, trwy'r dull mwyaf priodol (gan gynnwys tynnu ffotograff).

Fel gwaith ymestyn gallent geisio nodi pa un yw hoff lyfr y ddsbarth.

Sleid 5: Dim.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 6: Nodiadau cefndir

Ni fydd sgiliau'n datblygu oni bai bod dysgwyr yn cael eu herio i gymhwyso'r sgiliau a ddysgwyd a/neu gwblhau tasgau mwy cymhleth. Pan gânt eu herio, mae'n bosib na fydd dysgwyr yn gallu cymhwyso sgil sydd newydd gael ei ddysgu i gychwyn. Ond drwy ymarfer yn gyson, byddant yn cyfnerthu'r defnydd o'r sgil cyn y gallant gael eu herio eto.

Sleid 7: Dim.

Sleid 8: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – llungopiâu o Raglen Astudio Cyfnod Allweddol 2 o'r Gorchymyn gwyddoniaeth (un fesul grŵp), cydran llythrennedd y FfLIRh, pennau/pensiliau/pennau aroleuo lliw.

Amser – tua 15 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gofynnwch i gyfranogwyr edrych ar draws y rhes 'Ymateb a dadansoddi' y FfLIRh yn hytrach nag ar grŵp blwyddyn arbennig a defnyddiwch y goleuadau traffig fel y dangosir ar y sleid. I ddysgwyr sy'n defnyddio cynnwys o Orchymynion Cyfnod Allweddol 2, mae'r ffocws ar y FfLIRh yn debygol o fod o 'Gamau C' a'r Cyfnod Sylfaen. (10 munud)

Gofynnwch am adborth drwy ddewis pedwar grŵp ar hap i roi adborth. (5 munud)

Rhowch ffocws i'r adborth drwy ofyn y cwestiynau canlynol.

- Beth oedd eich goleuadau gwyrdd?
- Pa oleuadau ambr ellid eu troi'n wyrdd? Pryd fyddech chi am wneud hyn?
- Oedd unrhyw beth wedi'ch synnu chi yn eich penderfyniadau?

Sleid 9: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – papur/pennau, gridiau GESD wedi'u datblygu o Weithdy 1 a Thasg gysylltu 1.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – mewn pâr neu grwpiau o dri.

Methodoleg

Gofynnwch i bob grŵp drafod y pedwar maes. (5 munud)

Yna, gofynnwch i gyfranogwyr yn unigol i fyfyrion ar y meysydd a phenderfynu beth fydd eu camau nesaf. (5 munud)

Byddai'r ymatebion wedi'u coladu yn ddefnyddiol i uwch reolwyr gael teimladau cynnar ar y gofynion ar gyfer hyfforddiant a rheoli adnoddau.

Sleid 10: Nodiadau cefndir

Gallai cymhwyso ac ymestyn olygu, er enghraifft, darllen/gwneud map mewn daearyddiaeth, cyfeiriadu mewn addysg gorfforol, defnyddio persbectif mewn celf a dylunio, ac ati.

Sleid 11: Nodiadau cefndir

Ni fydd sgiliau'n datblygu oni bai bod dysgwyr yn cael eu herio i gymhwyso'r sgiliau a ddysgwyd a/neu gwblhau tasgau mwy cymhleth. Pan gânt eu herio, mae'n bosib na fydd dysgwyr yn gallu cymhwyso sgil sydd newydd gael ei ddysgu i gychwyn. Ond drwy ymarfer yn gyson byddant yn cyfnerthu'r defnydd o'r sgil cyn y gallant gael eu herio eto.

(D.S. Nodiadau wedi'u hailadrodd o lythrennedd.)

Sleid 12: Nodiadau cefndir

Datblygu ymresymu rhifyddol yw'r llinyn sylfaenol yng nghydran rhifedd y FfLIRh.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 13: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – copi o gydran Ar drywydd rhifedd ac adrannau'r Cyfnod Sylfaen cydran rhifedd y FfLIRh (un i bawb), Fi fy hun a phethau byw eraill o'r Ystod Cyfnod Sylfaen (Dosbarth Derbyn i Flwyddyn 3) a set o gardiau datganiad.

Amser – tua 10–15 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump. Ceisiwch sicrhau bod un ymarferydd neu gyn-ymarferydd o'r Cyfnod Sylfaen ym mhob grŵp.

Methodoleg

Gofynnwch i'r grwpiau drefnu'r cardiau. (3 munud)

Gofynnwch iddynt ddewis un datganiad o'u grŵp 'bob tro' i adolygu dilyniant yn y datganiad hwn. (3 munud)

Gofynnwch am adborth – cyflwynwyr wedi'u dewis ar hap. (30 eiliad x nifer y grwpiau)

Sleid 14: Nodiadau cefndir

Yn gyffredinol, bydd dysgwyr yn gwneud gwaith rhif heb esbonio pam eu bod nhw'n gwneud y prosesau dan sylw. Er mwyn cael at eu rhesymu, mae'n hollbwysig bod athrawon yn gofyn cwestiynau â ffocws.

Sleid 15: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – cydran rhifedd y FfLIRh (un i bawb).

Amser – tua 15 munud.

Grwpio – mewn pâr neu grwpiau o dri.

Methodoleg

Pe byddech wedi gosod y dasg hon i'r dysgwyr, pa gwestiynau fyddai'n rhaid i chi eu gofyn i gael at ymresymu rhifyddol y dysgwyr? (5 munud)

Gofynnwch am adborth – dewis ar hap. (5 munud)

Y ffordd i gael dysgwyr i ddeall proses ac ymresymu yw gofyn cwestiynau sy'n rhoi cyfle iddynt:

- ddisgrifio'r hyn a wnaethant
- esbonio pam eu bod wedi'i wneud yn y ffordd honno.

Mae angen i chi arsylwi ar eu gweithredoedd hefyd, archwiliwch gyda nhw ac awgrymwch (y lleiaf posibl) y newidiadau y gallent eu gwneud.

- Faint o friciau bach oedd eu hangen arnoch i'w gael i suddo?
- Allwch chi ei suddo gyda llai o friciau?
- Beth sy'n digwydd os ydych yn defnyddio briciau mawr?
- Faint o friciau mawr ydych chi'n meddwl sydd eu hangen arnoch?
- Beth sy'n gwneud iddo suddo?

Sleid 16: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – papur/pennau, gridiau GESD wedi'u datblygu o Weithdy 1 a Thasg gysylltu 1.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – grwpiau o ddau neu dri, yna'n unigol.

Methodoleg

Gofynnwch i bob grŵp drafod y pedwar maes hwn. (5 munud)

Yna, gofynnwch i gyfranogwyr yn unigol i fyfyrion ar y meysydd a phenderfynu beth fydd eu camau nesaf. (5 munud)

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 17: Nodiadau cefndir

Gallai'r myfyrion parhau drwy'r gweithdai barhau, gyda thrafodaethau pellach rhwng grwpiau perthnasol o athrawon ynghylch yr hyn y mae angen ei wneud, gan bwy ac erbyn pryd. Byddai'n rhaid i hyn fod dros gyfnod o ddwy i dair wythnos cyn y gweithdy nesaf.

Y dasg gysylltu yw'r un sy'n canolbwyntio ar gwestiynu Socrataidd er mwyn cael at ymresymu rhifyddol y dysgwyr. Mewn gwirionedd, mae hyn yn rhywbeth y mae angen ei ddatblygu ar draws yr holl ddysgu, ac nid yn unig rhifedd. Felly bydd unrhyw hyfforddiant y gellir ei wneud yn y maes hwn o fudd i staff a dysgwyr.

Gallech ofyn i athrawon gynnwys cwestiynu â ffocws yn un o'r tasgau y maent yn bwriadu ei defnyddio. Ar ôl iddynt roi cynnig ar hyn, gallech ffurfio grwpiau trafod anffurfiol i athrawon er mwyn iddynt rannu eu casgliadau.

Gweithdy 3: Cynllunio'r cwricwlwm ar gyfer dilyniant

Sleid 1: Dim.

Sleid 2: Dim.

Sleid 3: Nodiadau cefndir

Dylid defnyddio'r sleid i osod y cefndir a chodi agweddau a drafodwyd yng Ngweithdai 1 a 2. Tynnwch sylw at y termau, yn arbennig 'cyfnerthu' a 'chynnydd'. Bwriad y gweithdy hwn yw adolygu cynllunio ar gyfer dilyniant yn hytrach na dim ond cyfnerthu er mwyn symud y dysgu yn ei flaen.

Sleid 4: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – papur A3, pennau.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump – lle'n bosib, gwnewch yn siŵr bod cymysgedd o athrawon o wahanol gamau/cyfnodau allweddol.

Methodoleg

Ceisiwch annog, a rhowch gyfle i, archwilio syniadau o bersbectif yr athrawon eu hunain o'u profiad nhw gyda gwahanol gyfnodau allweddol ac efallai cyfrifoldeb dros bynciau amrywiol fel cydlynnydd.

Ceisiwch adborth gan bob grŵp a chymharwch ddiffiniadau. Cofnodwch y prif bwyntiau o bob un. Cymharwch â'r diffiniadau ar sleid 5.

Sleid 5: Nodiadau cefndir

Diffiniadau a disgrifiadau i gymharu â'r canlyniadau o drafodaethau athrawon.

D.S. Pwysleisiwch y gwahaniaeth rhwng cynllunio ar gyfer cyfnerthu yn unig (h.y. mapio'r hyn y mae'r dasg yn ceisio ei gyflawni o ran sgiliau yn erbyn y FfLIRh fel yng Ngweithdy 2) a chynllunio ar gyfer dilyniant (i'w archwilio ymhellach yn y gweithdy hwn). Yn ôl Estyn, dyma'r nodwedd nad yw'n amlwg yn aml mewn cynllunio.

Sleid 6: Nodiadau'r dasg

Pwrpas y dasg hon yw dangos bod dilyniant yn llawer mwy cymhleth na datganiadau sgiliau sengl sy'n disgrifio deilliannau a bod cyfnerthu a symud drwy'r camau nesaf yn hollbwysig. Mae'r prosesau a ddisgrifir yn y dasg hon yn darparu'r 'agenda cudd' wrth gyfryngu dilyniant a dylai arwain at drafodaeth helaeth ynghylch sut y byddai cynllunio ar gyfer dysgu ac addysgu'r FfLIRh ar gyfer dilyniant yn weladwy ac yn ystyrion.

Adnoddau – cardiau o 'Arwyddion o ddilyniant' (sleid 7) – un set fesul grŵp, copi o'r FfLIRh.

Amser – tua 15 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gofynnwch i gyfranogwyr geisio trefnu'r cardiau i ddisgrifio datblygu sgiliau. (5 munud)
Rhowch gyfle i gyfranogwyr arbrofi o ran trefnu'r cardiau. I gychwyn, maent yn debygol o geisio defnyddio dilyniant llinol. Rhowch gyfle i gyfranogwyr bennu drostynt eu hunain a yw hyn yn bosibl. Mae llawer o drafodaeth yn debygol o gael ei chynhyrchu drwy'r datganiadau. Rhowch gyfle i gyfranogwyr 'wrthod' datganiadau os dymunant, ar yr amod eu bod yn cyfiawnhau eu dull.

Gofynnwch i gyfranogwyr rannu eu syniadau â grŵp arall (jig-so) i gymharu. (3 munud)

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Gofynnwch i gyfranogwyr gymharu eu dilyniant â'r hyn a ddangosir yn y FfLIRh gan edrych ar draws un neu ddwy o'r rhesi (h.y. elfen neu agwedd). Beth ydynt yn sylwi? Ydy hyn yn newid y ffordd y maent yn meddwl am ddilyniant?

Sleid 7: Nodiadau cefndir

Datganiadau a ddefnyddir yn y dasg trefnu cardiau ar sleid 6. Hefyd ar gael fel dogfen Word ar gyfer trefnu cardiau 'Arwyddion o ddilyniant'.

Sleid 8: Nodiadau cefndir

Atgoffa o'r FfLIRh.

Sleid 9: Nodiadau cefndir

Atgoffa o'r FfLIRh.

Sleid 10: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – copiâu o'r gydran Ar drywydd llythrennedd: Ysgrifennu ar draws y cwricwlwm a'r gydran llythrennedd y FfLIRh, pennau aroleuo, nodiadau gludiog bach.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – mewn paru neu grwpiau o dri.

Methodoleg

Gofynnwch i gyfranogwyr aroleuo'r termau y teimlant sy'n dangos dilyniant, a defnyddiwch nodiadau gludiog i anodi'r adran hon o'r FfLIRh i ddangos sut y cyflawnir dilyniant (h.y. drwy ba elfennau, agweddau, datganiadau ym mhob grŵp blwyddyn?). Ceisiwch adborth gan ddau neu dri grŵp ar hap a chymharwch syniadau â sleidiau 8 ac 11.

Sleid 11: Nodiadau cefndir

Crynowch ble y gellid gweld dilyniant yn y FfLIRh. Efallai yr hoffech dynnu sylw at y rhain o'r dasg flaenorol. Mae'n werth ail-bwysleisio yma bod llythrennedd a rhifedd wedi'u rhyngysylltu'n agos oherwydd bydd cynnydd mewn rhifedd yn cael ei gyfryngu i raddau helaeth gan gynnydd mewn llythrennedd (yn enwedig o ran llafaredd drwy drafod ac esbonio syniadau). Mae'n hollbwysig nad yw cynnydd yn y FfLIRh yn cael ei ystyried fel gweithio drwy elfennau ac agweddau ar wahân, a bod cynnydd mewn un elfen/agwedd yn bwydo ar draws elfennau ac agweddau eraill o fewn llinynnau eraill.

Sleid 12: Nodiadau cefndir

Ailystyried ac adfywio syniadau ynghylch asesu ffurfiannol a'r camau nesaf. Atgoffwch cyfranogwyr fod asesu ffurfiannol yn darparu dolen monitro ac adborth barhaus â'r dysgwr.

Y prif bwyntiau i'w gwneud yw:

- ni fydd y camau nesaf **byth** yn symudiad uniongyrchol i'r 'golofn dilyniant' nesaf ar y FfLIRh
- cyfeiriwch at y symudiadau bach tuag at y datganiadau 'colofn dilyniant' nesaf a dylent fod yn gronnus.

Dylai dysgwyr fod yn gyfarwydd â hunanasesu ac asesu gan gyfoedion ac felly dros amser gallant gynhyrchu eu camau nesaf effeithiol eu hunain ar gyfer gwella.

Sleid 13: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – taflen adnoddau 'Cynllunio ar gyfer dilyniant drwy dasgau cyfoethog' (un i bawb), copi o 'Datblygiad cymdeithasol' (tudalen 29) o *Datblygiad Personol a Chymdeithasol, Lles ac Amrywiaeth Ddiwylliannol* (Llywodraeth Cynulliad Cymru, 2008), a'r gydran Ar drywydd llythrennedd a'r gydran llythrennedd y FfLIRh.

Amser – tua 20 munud.

Grwpio – mewn pâr neu gymysgedd o grwpiau blwyddyn gwahanol.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Methodoleg

Man cychwyn posibl fyddai defnyddio cynlluniau gwaith blaenorol i adnabod tasgau a chyfleoedd dysgu priodol a ddefnyddir yn y gorffennol a dadadeiladu'r rhain o ran deilliannau mewn llafaredd. Dylai'r tasgau gael eu diwygio ymhellach a'u mireinio gan ystyried dilyniant disgwylidig fel y disgrifir yn y FfLIRh.

Gallai'r dasg hon gael ei defnyddio i osod y cefndir er mwyn adolygu meysydd/pynciau cwricwlwm cenedlaethol eraill gyda ffocws ar y FfLIRh dros amser.

- Sut byddai'r elfen gyfatebol yn edrych o'i gymhwyso mewn cyd-destunau pwnc gwahanol?
- Sut gallech chi gynnwys y sgiliau hyn mewn gweithgareddau trawsgwricwlaidd gwahanol?

Sleid 14: Nodiadau cefndir

Crynodeb o'r materion a drafodwyd ac a gafodd eu hystyried yn y gweithdy. Efallai yr hoffech ailystyried rhai adrannau a gofyn i gyfranogwyr gynnal adolygiadau mwy manwl yn Nhasg gysylltu 3.

Sleid 15: Nodiadau cefndir

Gallai'r myfrio parhaus drwy'r gweithdai barhau, gyda thrafodaethau pellach rhwng grwpiau perthnasol o athrawon ynghylch yr hyn y mae angen ei wneud, gan bwy ac erbyn pryd. Unwaith eto, byddai'n rhaid i hyn fod dros gyfnod o ddwy i dair wythnos cyn y gweithdy nesaf.

Y dasg gysylltu yw'r un sy'n canolbwyntio ar gynllunio'r cwricwlwm, gan roi amser i athrawon ddechrau meddwl am y newidiadau y mae angen eu gwneud i gychwyn yn eu cynllunio tymor canolig a thymor byr. Dylai grwpiau o athrawon, a hunan-ddewiswyd yn ôl pwnc, grŵp blwyddyn, llythrennedd neu rifedd, gwrdd i drafod sut i wella'r cynlluniau presennol.

Gweithdy 4: Olrhain, monitro a chofnodi cynnydd

Sleid 1: Dim.

Sleid 2: Dim.

Sleid 3: Nodiadau cefndir

Crynodeb o ddibenion asesu'r FfLIRh.

Sleid 4: Dim.

Sleid 5: Nodiadau cefndir

Atgoffa bod asesu ffurfiannol yn golygu datblygu cyfleoedd dysgu o Weithdy 3.

Sleid 6: Nodiadau cefndir

Wrth arsylwi ar y ffordd y maent yn rhyngweithio â'r tasgau, bydd athrawon yn casglu tystiolaeth am y sgiliau arbennig y mae'r dysgwyr yn eu caffael ac yn gallu eu cymhwyso.

I nifer o ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), yn enwedig y rhai sy'n gweithio o fewn Ar Drywydd Dysgu (ADD) a'r 'Camau ABC', mae'n bosib na fydd tystiolaeth o'u sgiliau llythrennedd a rhifedd i'w gweld yn amlwg mewn 'cynnyrch' – megis darn o ysgrifennu. Mae tystiolaeth yn debygol o fod yn naratif ei natur yn bennaf, ond gall gael ei hategu gan fideo, ffotograffau neu waith y dysgwr ei hun lle y bo hynny'n bosibl.

Gall tystiolaeth, sy'n deillio o amryw o gyd-destunau gwahanol ar draws y cwricwlwm, gael ei chyfeirio yn erbyn elfennau ac agweddau penodol ar y FfLIRh. Bydd hyn yn cynhyrchu 'proffil' o sgiliau llythrennedd a rhifedd pob dysgwr (a allai fynd ar draws sawl colofn o'r FfLIRh).

D.S. I ddysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol arwyddocaol (yn enwedig y rhai sy'n gweithio ar Ar Drywydd Dysgu), mae popeth y maent yn dod ar ei draws yn ystod y diwrnod ysgol yn gyd-destun priodol ar gyfer dysgu a chymhwyso sgiliau llythrennedd (cyfathrebu) a rhifedd (gwybyddol). Felly gall tystiolaeth ddeillio o gyd-destunau gofal, therapiwtig a chymdeithasol yn ogystal â Meysydd Dysgu a phynciau'r cwricwlwm cenedlaethol.

Wrth ystyried ymatebion dysgwyr, mae'n hollbwysig eu rhoi yn eu cyd-destun drwy ystyried yn ofalus faint o gymorth (e.e. gan oedolion) sy'n galluogi/cynnal y perfformiad hwn ar hyn o bryd.

Sleid 7: Nodiadau'r dasg

Mae'r dasg hon yn helpu athrawon i ddefnyddio'r FfLIRh er mwyn ystyried y canlynol:

- ble y dylai'r dysgwr anelu at gyrraedd
- beth fyddai'r camau nesaf er mwyn i'r dysgwr symud tuag at ei nod
- y cwestiynau y gallai'r athro/athrawes eu gofyn i helpu i symud y dysgwr i'w gamau nesaf
- y tasgau y gallai'r athro/athrawes eu gosod i geisio symud y dysgwr i'w gamau nesaf.

Adnoddau – 'Tystiolaeth enghreifftiol camau nesaf' (Word) a 'Taflen gofnodi camau nesaf' (Excel), a'r gydran Ar drywydd llythrennedd: Llafaredd ar draws y cwricwlwm a'r gydran llythrennedd y FfLIRh (un i bawb).

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – pedwar i chwech fesul grŵp.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Methodoleg

Gofynnwch i'r cyfranogwyr benderfynu ble mae'r dysgwr arni ar hyn o bryd a ble y mae'n rhaid iddo/iddi anelu ato. (5 munud)

Rhannwch syniadau. Dewiswch dri grŵp ar hap i roi adborth.

Gofynnwch i gyfranogwyr drafod y cwestiynau ynghylch beth y mae angen ei wneud nesaf. (5 munud)

Dewiswch adborth ar hap eto.

Sleid 8: Nodiadau cefndir

Bydd yr wybodaeth a geir drwy asesu ffurfiannol yn helpu i sicrhau bod unrhyw dasg wedi'i haddasu'n briodol i anghenion dysgwr unigol.

- Bydd gwybod i ba raddau y mae'r dysgwr yn dibynnu ar gymorth gan oedolyn (gan gynnwys ysgogi) a'r amgylchedd (e.e. o ran lleoli a threfnu deunyddiau) yn golygu y gall yr athro/athrawes neu'r cynorthwyydd addysgu wneud addasiadau sy'n gwneud y dasg yn anoddach gan gynnal llwyddiant yr un pryd.
- Mae symud o gymorth gan un unigolyn arbennig i amrywiaeth o oedolion (neu hyd yn oed cyfoedion) hefyd yn bwysig.
- Bydd rhaid i ddysgwyr ddatblygu meistrolaeth o sgil drwy wella eu cyflymder a'u cywirdeb drwy ailadrodd ac ymarfer.

Yn ôl lefel wybyddol y dysgwr, gall cwestiynu Socrataidd (neu â ffocws) (fel y soniwyd amdano yng Ngweithdy 2) gael ei ddefnyddio i wirio dealltwriaeth a herio dysgwyr i wneud cynnydd. Mae'r math hwn o gwestiynu yn ceisio cael at y syniadau y tu ôl i benderfyniadau'r dysgwyr a sgaffaldio eu symudiadau tuag at eu camau nesaf. Dylai cwestiynau ganolbwyntio ar y broses y mae'r dysgwyr wedi'i defnyddio i ddod at eu casgliadau i geisio datod eu dealltwriaeth. Mae cwestiynau manwl i gael disgrifiad o'r hyn y maent wedi'i wneud ac yna rhai i esbonio pam eu bod nhw wedi'i wneud y ffordd honno yn fan cychwyn. Os yw hyn yn bosibl, dylai helpu athrawon i gael at ddealltwriaeth y dysgwyr.

Sleid 9: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – papur, pennau, cydran rhifedd y FfLIRh.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – grwpiau bach o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gofynnwch i gyfranogwyr benderfynu beth allai fod camau nesaf Kali. Gwnewch yn siŵr bod y rhain yn dod o bob rhan o'r cwricwlwm lle'n bosibl. (5 munud)

Gofynnwch i bob grŵp ddewis un dasg i'w chwblhau yn y dyfodol a datblygu cwestiynau â ffocws (Socrataidd) y gallent eu defnyddio i gael hyd i'w lefel ddealltwriaeth gyfredol wrth iddi gwblhau'r dasg hon. (5 munud)

Ceisiwch adborth gan dri neu bedwar grŵp wedi'u dewis ar hap.

Nodiadau cefndir

Mae'r broses hon o osod camau nesaf yn ddull sydd wedi'i gynnwys o fewn theori adeileddol dysgu. Roedd Vygotsky yn ei alw'n Barth Datblygiad Procismol neu PDP.

Fe sylwodd pan oedd plant yn cael tasgau i'w cwblhau ar eu pennau eu hunain, nid oeddent yn gwneud cystal fel arfer â phan oeddent yn gweithio ar y cyd ag oedolyn neu gyfoed. Ond nid oedd yr oedolyn/cyfoed yn eu haddysgu sut i gwblhau'r dasg bob tro; yn hytrach, roedd y broses o ymgysylltu wedi eu galluogi i fireinio eu meddwl neu eu perfformiad i'w wneud yn fwy effeithiol. Felly, yn ei farn ef, roedd datblygu iaith a'r gallu i fynegi syniadau yn ganolog i ddysgu a datblygu. Y syniad synnwyr cyffredin sy'n cyfateb agosaf â'r model hwn yw 'ymestyn' dysgwyr.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Mae'n gyffredin wrth lunio rhestrau gwirio i gael colofnau ar gyfer 'ddim yn gallu ei wneud eto', 'gallu ei wneud gyda chymorth', a 'gallu ei wneud ar eu pennau eu hunain'. Mae'r PDP yn ymwneud â'r rhai sy'n 'gallu ei wneud gyda chymorth', nid fel cyflwr parhaol ond fel cam tuag at allu gwneud rhywbeth ar eu pennau eu hunain. Yr hyn sy'n allweddol er mwyn 'ymestyn' y dysgwr yw gwybod beth sydd yn PDP yr unigolyn hwnnw - beth sy'n dod nesaf, iddynt. Mewn geiriau eraill eu **camau nesaf**.

Sleid 10: Nodiadau cefndir

Crynodeb o'r cyfleoedd i olrhain.

Sleid 11: Nodiadau cefndir

Gofynnwch i gyfranogwyr drafod y canlynol.

- Pa mor aml fyddai'n rhaid i chi gofnodi eich penderfyniadau?
- Beth sy'n ymarferol?
- Sut byddai hyn yn helpu dysgwyr i wneud cynnydd?
- Sut mae hyn yn cyfateb â'ch gweithdrefnau olrhain presennol?
- Sut gallai'ch systemau olrhain presennol gael eu haddasu i gyfateb â gofynion a disgwyliadau'r FfLIRh?
- Beth fyddai'n rhaid i chi ei wneud i sicrhau eich bod chi'n gwybod ble mae'r dysgwyr i gyd arni yn erbyn y FfLIRh?

I ddysgwyr ag ADY nid yw'n briodol olrhain yn erbyn disgwyliadau cysylltiedig ag oedran. Mae dysgwyr gwahanol yn debygol o gael proffiliau amrywiol ar y FfLIRh. I rai bydd eu proffil cyfredol yn cyfateb â cholofn arbennig o'r FfLIRh, ond mewn sawl achos ni fydd hyn yn wir. Felly ni ddylai olrhain gynnwys ymgais i 'gyd-fynd orau' â cholofn arbennig. Yr ymagwedd fwyaf priodol at olrhain yw un sy'n olrhain cynnydd pob dysgwr unigol yn elfennau ac agweddau'r FfLIRh o fan cychwyn y dysgwr arbennig hwnnw.

Mae'n hollbwysig olrhain yn rheolaidd (bob tymor er enghraifft) a sicrhau bod y staff i gyd yn deall beth y maent yn ei olrhain.

Mae'n rhaid i bob ysgol benderfynu pa system olrhain fyddai'n fwyaf priodol i'w dysgwyr, athrawon a rhieni/gofalwyr a sut y bydd yn cyfateb â'u systemau presennol.

Sleid 12: Nodiadau cefndir

Fel y nodwyd yn gynharach, cynnydd i ffwrdd o'r asesiadau crynodol diwethaf **neu** tuag at ddisgwyliadau targed. Gellid cyfuno data a gwybodaeth allanol hefyd ag olrhain ar gyfer cynnydd yn y FfLIRh. Bydd rhaid i bob ysgol wneud ei phenderfyniadau ei hun.

Sleid 13: Nodiadau cefndir

Model posibl ar gyfer cofnodi proffiliau asesu crynodol y FfLIRh ar gyfer y dosbarth.

Sleid 14: Nodiadau cefndir

Mae'n hollbwysig bod pob dysgwr yn cael ei wthio i wneud cynnydd bob amser. Gallai'r dilyniant hwn fod yn nhermau cymhwyso'r sgil hwnnw neu ei wella. Bydd rhaid casglu gwybodaeth olrhain grynodol yn achlysurol. Ysgolion fydd yn penderfynu ar yr amseriad.

Sleid 15: Nodiadau cefndir

Bydd y deunyddiau asesu yng nghan nesaf y canllaw hwn yn gweithredu fel sgerbwdd y gellir datblygu deunyddiau eich dysgwyr eich hun o'i gwmpas. Mae un o'r tasgau cysylltu yn dilyn y gweithdy hwn yn arwain athrawon at ddechrau casglu tystiolaeth. Bydd trafodaethau trawsgwricwlaidd a thraws-gam/cyfnod allweddol o safonau yn ddull allweddol i ysgolion wrth iddynt geisio sicrhau cysondeb mewn cymhwyso ac asesu'r FfLIRh.

Sleid 16: Dim.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 17: Dim.

Sleid 18: Nodiadau cefndir

Pan fydd datganiad o anghenion addysgol arbennig (AAA) gan ddysgwyr, bydd athrawon eisoes yn ysgrifennu adroddiad naratif ar eu cynnydd, eu cryfderau a'u hanghenion yn flynyddol.

Bydd rhaid i ysgolion ystyried a oes angen addasu ffurf yr adroddiadau i sicrhau ei fod yn cysylltu â'r FfLIRh.

Sleid 19: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – taflen Excel 'Data crynodol', y FfLIRh.

Amser – tua 10 munud.

Grwpio – parau.

Methodoleg

Gofynnwch i gyfranogwyr ysgrifennu naratif byr am James H. (5 munud)

Rhannwch syniadau.

Gofynnwch iddynt feddwl am y strwythur a ddefnyddiwyd ac a ellid ei addasu ar gyfer David J. Pa broblemau oeddent wedi'u hwynebu? Sut gallent oresgyn y problemau hyn? (5 munud)

Rhannwch syniadau.

Sleid 20: Nodiadau cefndir

Cyn symud ymlaen i Weithdy 5, gallech gasglu syniadau ar sut y mae angen addasu systemau olrhain ac adrodd cyfredol mewn ysgolion. Ni fyddai'n rhaid gwneud penderfyniadau terfynol eto oherwydd bydd Gweithdy 5 yn arwain athrawon tuag at hunanasesiad trylwyr er mwyn gwneud penderfyniadau terfynol.

Gallech lunio'r ddwy dasg gysylltu i'w cynnal dros gyfnod o ddwy i dair wythnos. Gallai fod yn syniad da i osgoi defnyddio banciau sylwadau (sy'n rhy gyffredin ac anhyblyg ar y cyfan) a symud tuag at naratif ymarferol. Mae rhai ysgolion yn defnyddio model 'sêr a dymuniad' ar gyfer adrodd. Ond mae nifer o ddulliau eraill a dylai ysgolion wneud eu penderfyniadau eu hunain gan roi sylw i strwythurau a phrosesau adrodd presennol.

Gweithdy 5: Y camau nesaf

Sleid 1: Dim.

Sleid 2: Nodiadau cefndir

Bwriad y gweithdy hwn yw dwyn ynghyd y materion a gafodd eu trafod yn y gweithdai blaenorol ac ystyried yn fwy manwl y dulliau posibl o ymgorffori'r FfLIRh gan ddechrau gyda'r safleoedd, gwerthoedd a syniadau presennol. Darperir profformas/adnoddau/templodi i gefnogi hunanwerthuso, archwilio a chynllunio gweithredu – ar lefel athro dosbarth/athrawes ddosbarth, grŵp blwyddyn, cyfnod allweddol a'r uwch dîm rheoli (UDRh). Bwriedir i'r gweithdy gael ei ddefnyddio mewn modd hyblyg i lansio cynllunio gweithredu pwrpasol ar gyfer gweithredu a defnyddio'r FfLIRh ar draws yr ysgol gyfan.

Dylai ysgolion ddewis pa brofformas sy'n fwyaf addas i'w hathrawon eu defnyddio ac ym mha fformat i'w defnyddio (Excel neu Word). Ni fwriedir i'r holl brofformas gael eu defnyddio gan bob ysgol.

Sleid 3: Nodiadau cefndir

Mae'r gweithdy hwn yn datblygu ymhellach y syniadau yn y gridiau GESD, a gafodd eu cynhyrchu yng Ngweithdy 1, ac a fireiniwyd drwy weithdai eraill. Mae'r gweithdy hwn yn darparu nifer o brofformas y gall cyfranogwyr eu defnyddio i wella eu gridiau GESD gan symud tuag at gynllun gweithredu â ffocws.

Nodiadau'r dasg

Adnoddau – gridiau GESD eich hun.

Amser – tua 5 munud.

Grwpio – paru.

Methodoleg

Caniatewch yr amser a neilltuwyd i drafod a dewiswch hyd at bedwar unigolyn ar hap i fwydo yn ôl.

Sleid 4: Nodiadau cefndir

Mae'r sleid hon yn rhoi trosolwg o'r materion sy'n ymwneud ag ymgorffori'r FfLIRh ar draws yr ysgol gyfan a'r dulliau posibl i gefnogi hyn. Mae'r materion hyn yn cael sylw mwy manwl ar y sleid nesaf gan gynnwys amlinellu'r adnoddau sydd ar gael fel dogfennau Excel a Word i gefnogi hyn i athrawon dosbarth ac i'w coladu gan uwch-reolwyr i gefnogi gweithredu ar draws yr ysgol gyfan.

D.S. Er bydd y materion hyn wedi'u trafod yn y gweithdai blaenorol ac mae rhywfaint o drafodaeth ar raddfa fach fesul pwnc neu grŵp blwyddyn yn debygol, bwriedir i'r adnoddau yma gael eu defnyddio fesul grŵp blwyddyn/pwnc i fwydo i mewn i fatrics ysgol gyfan neu gynllun gweithredu mwy. (Amlinellir hyn yn y ddogfen Word ategol 'Trosolwg o adnoddau wedi'u cynnwys yn y gweithdy'.)

Sleid 5: Nodiadau cefndir

Mae'r sleid hon yn ystyried materion a fydd wedi cael eu trafod mewn gweithdai blaenorol. Mae'n crynhoi'r dulliau gwahanol y gellid eu gweithredu ar raddfa fawr (ac a fydd wedi cael eu harchwilio fel gweithgareddau ar wahân ar raddfa fach mewn gweithdai blaenorol). Mae profformas, adnoddau ac archwiliadau electronig yn cael eu darparu yn fwy manwl yma.

- Archwiliadau Meysydd Dysgu/pwnc o gyfleoedd dysgu cyfredol yn erbyn y FfLIRh ar gyfer pob grŵp blwyddyn – 'Archwiliad rhifedd penodol ar gyfer pynciau', 'Archwiliad llythrennedd penodol ar gyfer pynciau' (fel Word ac Excel) – i fwydo i mewn i'r matrices ysgol gyfan.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

- Archwiliad ysgol gyfan o gyfleoedd dysgu cyfredol ar draws y cwricwlwm yn erbyn y FfLIRh – 'Matrics archwiliad ysgol gyfan' (Excel).

Rhagwelir y bydd yr wybodaeth a gesglir o archwiliadau pwnc penodol yn cael ei bwydo i mewn yma i gynllunio ar gyfer bylchau yn y ddarpariaeth/gwirio bod y disgwyliadau yn gyffredin.

- Cryfderau a meysydd i'w datblygu ymddangosiadol y cohortau cyfredol yn erbyn y FfLIRh – 'Archwiliad FfLIRh o allu dysgwyr' (fel Word ac Excel).

Rhagwelir y gellid defnyddio'r dulliau hyn fel man cychwyn i drafod disgwyliadau a deilliannau cyffredin a llywio cynllunio gweithredu a gosod tasgau cynyddol.

- Adnabod y blaenoriaethau allweddol ym mhob maes pwnc o'r archwiliad. Fe'i defnyddir i gynhyrchu rhestr o'r gwaith i'w wneud o ganlyniad i'r archwiliadau uchod.
- Cynllun gweithredu i roi sylw i flaenoriaethau tymor byr – 'Cynllunio gweithredu ar gyfer blaenoriaethau' (dogfen Word).

Rhagwelir y byddai pob pwnc/grŵp blwyddyn yn cwblhau cynllun gweithredu yn amlinellu eu cynlluniau (yn seiliedig ar gryfderau a heriau o'r archwiliadau) a fyddai'n cael eu coladu gan uwch-reolwyr i roi disgrifiad llawn o'r blaenoriaethau gan gynnig modd datblygu cynllun gweithredu ysgol gyfan.

Sleid 6: Nodiadau cefndir

Yn dilyn ymlaen o archwiliadau o arfer cyfredol, dylai'r blaenoriaethau tymor byr gael eu sefydlu'n hawdd. Gellir ffurfio'r rhain yn gynlluniau gweithredu.

Ble maent yn bodoli (mewn ysgolion uwchradd a rhai ysgolion arbennig), bydd cynlluniau gweithredu adrannol (yn seiliedig ar feysydd pwnc) yn debygol o gael eu llunio. Yn yr un modd efallai y bydd athrawon sy'n gweithio gyda dysgwyr oedran cynradd am fabwysiadau cynllun gweithredu pwnc-seiliedig i gychwyn neu os yw'r gwaith yn fwy datblygedig, efallai y byddant am ddatblygu gweithredu trawsgwricwlaidd. Yn dibynnu ar gasgliadau archwiliadau a'r cyfeiriad yr hoffai'r ysgol fynd iddo, gallai'r cynlluniau gweithredu hyn ddisgrifio pwyntiau gweithredu ar gyfer grŵp blwyddyn neu gyfnod allweddol arbennig. Mae'r profformas cynllun gweithredu a ddatblygir yma yn canolbwyntio ar elfennau gwahanol o'r FfLIRh er mwyn cyfeirio gweithredu lle y mae'n fwyaf priodol i'r ysgol ar yr adeg honno. Os yw'n briodol, efallai yr hoffai'r ysgol gyfuno pwyntiau gweithredu ar gyfer elfennau mewn dau gynllun gweithredu ar raddfa fawr – ar gyfer llythrennedd a rhifedd. Fodd bynnag, mae'n cynllunio ar gyfer pob agwedd ar y FfLIRh – ni ddylai unrhyw un elfen gymryd mwy o flaenoriaeth oni bai bod archwiliadau wedi tynnu sylw at feysydd datblygu o bwys ar gyfer y sgil arbennig hwnnw. Mae hefyd yn hollbwysig na ddylai datblygiad llythrennedd a rhifedd gael ei ystyried yn annibynnol ar ei gilydd fel y trafodir trwy gydol yr holl weithdai.

Fel y nodwyd yn flaenorol, dylai'r adnoddau gael eu defnyddio'n hyblyg yng nghyd-destun cyfeiriad yr ysgol ei hun a gofynion gwella'r ysgol.

Rhagwelir y byddai'r UDRh yn coladu'r holl gynlluniau gweithredu i gynhyrchu cynllun gweithredu ysgol cyffredinol ar draws y cwricwlwm ar gyfer grŵp blwyddyn neu gam/cyfnod allweddol arbennig. Unwaith eto gall hyn fod drwy elfen benodol o'r FfLIRh neu ei gyfuno i roi cynllun gweithredu llythrennedd a rhifedd. Bydd cynlluniau gweithredu yn fan cychwyn da ar gyfer datblygu datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) a gofynion hyfforddi ar sail unigol, pwnc-seiliedig ac ysgol gyfan. Trafodir hyn ymhellach yn sleid 8.

Dylai'r cynlluniau gweithredu hyn lywio hunanwerthuso ysgol gyfan a phwnc-seiliedig (adrannol). Felly mae'n hanfodol y cânt eu defnyddio fel dogfennau gweithio a'u defnyddio i fyfyrion a gwella gweithredu'r FfLIRh.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 7: Nodiadau cefndir

Mae'n ystyried y syniadau a ddatblygwyd yng Ngweithdy 3 ar osod tasgau cynyddol. Mae'n annog athrawon i feddwl am ddilyniant a sut y caiff ei arddangos ar draws cam/cyfnod allweddol a pha gyfleoedd gaiff eu cynllunio i enghreifftio hyn. Felly bydd hyn yn cefnogi cynllunio tasgau yn y tymor canolig.

Mae dau dempled 'Cynllunio tymor canolig ar gyfer cynnydd a 'Throsolwg o gynllunio tymor canolig ar gyfer cynnydd i'r UDRh' (y ddau yn Word) wedi cael eu cynnwys i gefnogi cynllunio tasgau cynyddol a chynllunio ar gyfer dilyniant ar draws grŵp blwyddyn i athrawon ac i'w coladu gan yr UDRh. Yn ogystal, gellid defnyddio'r un templed mewn Meysydd Dysgu/pynciau i arddangos sut y mae'r llinynnau/elfennau/agweddau yn gwneud cynnydd ar draws y cam/cyfnod allweddol. Byddai hyn yn darparu ar gyfer golwg mwy hirdymor a chyfannol o gynllunio ar gyfer dilyniant a phriodoldeb tasgau yn y pynciau/themâu (byddai hefyd yn tynnu sylw at unrhyw feysydd posibl o waith datblygu). Rhagwelir y byddai athrawon o'r un grwpiau blwyddyn i gychwyn yn cyflawni'r gwaith hwn ac yn ystyried dysgu ac addysgu ar draws pob pwnc. Mae'n hollbwysig i gymharu'r cynlluniau hyn â chydweithwyr o'r grwpiau blwyddyn nesaf i sicrhau cydlyniant a dilyniant (ac adnabod unrhyw anghysondebau posibl mewn dilyniant yn y FfLIRh ar gyfer cynllunio tasgau).

Gellir ei ddefnyddio fel rhan o'r broses hunanwerthuso i ystyried effeithiolrwydd cynllunio sgiliau a sut y caiff dilyniant ei ddatblygu a'i fonitro. Bydd yn cefnogi tystiolaeth tuag at Gwestiwn Allweddol 1 a Chwestiwn Allweddol 2 Fframwaith Arolygu Cyffredin (FfAC) Estyn.

Sleid 8: Nodiadau cefndir

I'w ddefnyddio fel trafodaeth. Mae'r materion hyn wedi cael eu codi o'r blaen yn y gweithdai ond bydd yn ddefnyddiol i'w hailystyried.

- O gynlluniau gweithredu cychwynnol, byddai'n ddefnyddiol llunio rhestr o ofynion hyfforddi adrannol ac unigol i gefnogi datblygu sgiliau llythrennedd a rhifedd ac ystyried natur gyffredin y ceisiadau i dynnu sylw at hyfforddiant ysgol gyfan posibl.
- Terminoleg/geirfa allweddol gyffredin – Roedd sôn am yr agwedd hon yng Ngweithdy 3 ac mae angen ei drafod ymhellach i sicrhau bod yr holl derminoleg wedi'i rhannu. Mae'n rhaid ychwanegu termau eraill o bob rhan o'r cwricwlwm er mwyn asesu defnydd a dealltwriaeth athrawon o'r termau hyn o'r FfLIRh a sefydlu iaith gyffredin. Byddai hefyd yn ddefnyddiol i gymharu â syniadau dysgwyr (lle bo hynny'n bosib).

Unwaith eto, yn debygol o gael ei godi i gychwyn mewn cynlluniau gweithredu, ac ati. Unrhyw adnoddau cyffredin sydd eu hangen i gefnogi addysgu a dysgu, e.e. posteri, llinellau rhif, sbardunau cwestiynau, ac ati.

Sleid 9: Nodiadau cefndir

Mae sleidiau 9 a 10 yn dangos sut mae gwaith ar y FfLIRh yn cysylltu â'r FfAC. Mae'r archwiliadau a'r hunanwerthusiadau (y profformas) wedi'u cynllunio i'w defnyddio i ddarparu tystiolaeth ar gyfer y cwestiynau allweddol hyn.

Efallai yr hoffech ofyn i gydweithwyr ystyried sut y gellid defnyddio'r archwiliadau a'r adnoddau a gyflenwyd gyda'r gweithdy hwn i ddarparu tystiolaeth ar gyfer y cwestiwn allweddol hwn.

Sleid 10: Nodiadau cefndir

Mae'r archwiliadau a'r hunanwerthusiadau (y profformas) wedi'u cynllunio i'w defnyddio i ddarparu tystiolaeth ar gyfer y cwestiynau allweddol hyn.

Efallai yr hoffech ofyn i gydweithwyr ystyried sut y gellid defnyddio'r archwiliadau a'r adnoddau a gyflenwyd gyda'r gweithdy hwn i ddarparu tystiolaeth ar gyfer y cwestiwn allweddol hwn.

Nodiadau ar gyfer sleidiau PowerPoint y gweithdai (ADY)

Sleid 11: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – nodiadau gludiog, papur, pennau.

Amser – tua 15 munud.

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gan weithio mewn grwpiau bach o fewn yr un cam/cyfnod allweddol, gofynnwch i gyfranogwyr drafod pa ddulliau sydd wedi'u sefydlu ac sy'n gweithio'n dda ar hyn o bryd i ddarparu tystiolaeth ar ansawdd dysgu ac addysgu yn gyffredinol yn yr ysgol (efallai yr hoffech ddefnyddio mapio meddwl neu fatiau bwrdd i gefnogi'r drafodaeth ac annog cyfraniadau effeithiol os dymunwch). Gan ddefnyddio'r cwestiynau ar y sleid i gefnogi'r drafodaeth, atgyfnerthwch y ffaith nad rhywbeth sy'n cael ei wneud er mwyn gwerthuso cynllun datblygu'r ysgol ar ddiwedd y flwyddyn yw hunanwerthuso nac er mwyn paratoi ar gyfer archwiliad, ond ei fod yn bwydo i mewn i addysgu a dysgu bob dydd. Y syniad yma yw adeiladu ar yr hyn sy'n effeithiol ar hyn o bryd a'i estyn i gynnwys y FfLIRh yn naturiol. Dylai canlyniadau'r drafodaeth hon ddarparu man cychwyn defnyddiol i ystyried ymagwedd ysgol gyfan at ymgorffori'r FfLIRh a datblygu cynllunio gweithredu ar ei gyfer. Mae templed cynllun gweithredu wedi'i ddarparu yn yr adnoddau atodol – 'Cynllunio gweithredu ar gyfer blaenoriaethau' (Word).

Sleid 12: Nodiadau cefndir

Rhai awgrymiadau o fecanweithiau poblogaidd a ddefnyddir mewn ysgolion eraill. Gallant fod yn fan cychwyn defnyddiol ar gyfer trafod i gefnogi blaengynllunio.

Y cwestiwn allweddol i'w ofyn yw 'Beth allwn ni fel ysgol ei ddefnyddio i lywio a chefnogi ein cynlluniau a'n dyheadau?'.

Sleid 13: Nodiadau'r dasg

Adnoddau – copiâu o'r FfLIRh a chynlluniau gwaith/cynlluniau dysgu.

Amser – tua 15 munud (fel man cychwyn).

Grwpio – grwpiau o bedwar neu bump.

Methodoleg

Gellid defnyddio'r sleid hon i gefnogi trafodaethau ar ôl y gweithdy hwn – fel y camau nesaf cyn cyfarfodydd dilynol a chynllunio gweithredu. Rhagwelir bod hwn yn debygol o gael ei ddefnyddio i gynhyrchu trafodaeth a chodi ymwybyddiaeth o bosib ynghylch newidiadau cyfeiriad posibl o ran trefnu a chynllunio'r cwricwlwm (gan gynnwys manteision ac anfanteision unrhyw gynigion a wnaed). Awgrymir bod y cwestiwn cyntaf yn cael ei drafod yn agored ac yn fanwl yn y cyfarfod, gyda'r ddau gwestiwn olaf yn darparu myfyrio rhwng cyfarfodydd. Efallai yr hoffech ofyn i gyfranogwyr fyfyrion ar y rhain a dychwelyd i gyfarfod dilynol neu weithio mewn grwpiau cwricwlwm neu gamau/gyfnodau allweddol/grwpiau blwyddyn i drafod y rhain cyn dod at ei gilydd fel staff cyfan.